

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI
VAZIRLIGI**

**NAVOIY VILOYATI PEDAGOGLARNI YANGI
METODIKALARGA O‘RGATISH MILLIY
MARKAZI**

**TA’LIM TIZIMIDA YANGI METODIKALAR
VA ULARDAN FOYDALANISHNING AMALIY
ASOSLARI**

**RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

T O‘ P L A M I

Navoiy-2023

Ta'lim tizimida yangi metodikalar va ulardan foydalanishning amaliy asoslari. Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. – Navoiy: Navoiy viloyati PYaMO'MM nashri, 2023. 366 b.

Navoiy viloyati pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish milliy markazida tashkil etilgan "Ta'lim tizimida yangi metodikalar va ulardan foydalanishning amaliy asoslari" mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to'plamida uzluksiz ta'lim tizimida tadqiqot olib borayotgan mutaxassis-olimlar, mustaqil izlanuvchilar ilmiy-nazariy izlanishlarining amaliy tadbiqlari keltirilgan. Raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish borasidagi tajribali maktab o'qituvchilarining taklif va tavsiyalari, umumta'lim fanlarini o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanish hamda ta'lim, fan, xalqaro aloqalar va boshqaruv faoliyatining ustuvor yo'nalishlarini rivojlantirish hamda "Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili" Davlat dasturida belgilangan vazifalar doirasida bajarilayotgan izlanishlarga bag'ishlangan ilmiy tadqiqot natijalari yoritilgan.

Konferensiya materiallaridan oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlari, umumta'lim maktablari o'qituvchilari, magistrantlar va iqtidorli talabalar hamda shu sohada ilmiy ish olib borayotgan tadqiqotchilar foydalanishlari mumkin.

TAHRIR HAY'ATI

<i>Ro'ziqulov F.R.</i>	- psixologiya fanlari nomzodi, dotsent
<i>Pulotov A.M.</i>	- pedagogika fanlari nomzodi. dotsent
<i>Suvonov O.O.</i>	- kafedra mudiri, dotsent
<i>Cho'liyev E.A.</i>	- fizika-matematika fanlari nomzodi, dotsent
<i>Xasanova Sh.B.</i>	- kafedra mudiri, dotsent
<i>Djurayeva P.S.</i>	- dotsent v.v.b.
<i>Qurbonova X.T.</i>	- katta o'qituvchi
<i>Hamdamova N.X.</i>	- katta o'qituvchi
<i>Boboqulov J.Q.</i>	- UKTTE bo'limi boshlig'i

Texnik muharrir:

Jalilov D.J.

Maqolalar mazmuni va ma'lumotlarning haqqoniyligiga mualliflar mas'ul.

Konferensiya materiallari to'plami Navoiy viloyati PYMO'MM Ilmiy-metodik kengashi (2023-yil 28-fevral, 2-sonli) qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

KIRISH SO'ZI

Assalomu alaykum!

Aziz mehmonlar, anjuman ishtirokchilari! "Ta'lim tizimida yangi metodikalar va ulardan foydalanishning amaliy asoslari" mavzusidagi bugungi respublika onlayn ilmiy-amaliy anjumanida, (videokonferensiyada) Siz muhtaram mehmonlar, ilm-ma'rifat ahli bilan muloqotda bo'lishni o'ta mamnuniyat bilan qabul qilaman.

Bugungi kunda dunyo taraqqiyotini ilm-fan va axborot texnologiyalarisiz tasavvur qilib bo'lmaydi.

Muhtaram Prezidentimiz Shavkat Miromonovich Mirziyoev mamlakatimizdagi ijtimoiy jarayonlar haqida ishonchli axborot berish maqsadida matbuot anjumanlari, brifinglar, mediaturlar tashkil etilmoqda, hayotimizdagi muammo va hodisalarga tezkor munosabat bildirilmoqda, ularning veb-saytlar, ijtimoiy tarmoqlar, mobil missenjerlardagi sahifalari yangilab borilmoqda. Bugun biz hamma sohada, jumladan, ommaviy axborot vositalarini rivojlantirish borasida yutuqlar bilan birga, kamchiliklar va nuqsonlar bo'lishi ham tabiiydir. Jahonda shiddat bilan davom etayotgan globallashuv, inovatsion texnologik jarayonlarning murakkablashishi va tezlashishi natijasida axborot xurujlarining inson ruhitiga tasirining mohiyatini ochib berish, insondagi o'ziga xos psixologik xususiyatlar rivojlanishini ob'ektiv aks ettirish muammosi yuzaga kelmoqda. Axborot xurujlari olam shaxsning psixologik, ijtimoiy, madaniy, axloqiy xususiyatlariga katta o'zgarishlar olib kelmoqda. Shu nuqtai nazardan insoniyatning xususan, yoshlarning butun dunyo bo'ylab duch keladigan asosiy muammolardan biri internetga tobelik bo'lib, o'z-o'zidan yoshlarning kundalik turmush tarziga, kasbiy tayyorgarligi va kamolotiga sezilarli darajada salbiy ta'sirini oldini olish, ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish metodikasini ishlab chiqish dolzarb ahamiyat kasb etib bormoqda. Axborot texnologiyalardagi taraqqiyot yoshlarimizni, o'sib kelayotgan avlod uchun yangi qirralarni ochilishiga imkon bersa-da, undan foydalanishning ham o'ziga xos muammolari mavjud. Bolalar internetdan foydalana turib yovuz niyatli odamlarga duch kelib qolmoqdalar. Internetdagi noma'lum kishi bilan muloqot ishonchli va do'stona munosabat o'rnatishga imkon yaratadi. Jinoyatchi ushbu afzallikdan foydalangan holda tajribasiz yoshlarni o'ziga bog'lab olmoqda. Siz farzandingizni interetdagi xavfdan asray olasiz, qaysiki uni tarmoqdan qanday foydalanayotganligini nazorat qila olsangiz. Jinoyatchilar bolalar bilan chatda lahzali axborotlar almashtirishda, elektron pochta yoki forumlardan foydalanib aloqa o'rnatish ustunligiga erishmoqda.

Bu esa, yoshlarda axborotni tahlil qilish kompetentsiyasini rivojlantirish va har qanday axborot xurujlariga qarshi kurashish ko'nikmasini shakllantirish ta'lim tizimida faoliyat yuritayotgan fidokor ustozlarimizning asosiy vazifalaridan biridir.

Shu o'rinda aytib o'tish kerakki, keyingi vaqtlarda mamlakatimizga nisbatan axborot-psixologik tahdidlar sodir etilmoqda. Xususan, ular hozirgi zamon ommaviy axborot vositalaridan foydalanish orqali dunyoning turli hududlarida o'zlariga mos mafkuraviy muhitni shakllantirish maqsadlarini ko'zlamoqda.

Pedagogik markazimizda amalga oshirilayotgan ishlarning asosiy mazmuni bu - yoshlarni milliy g'oya ruhida tarbiyalash, ularni ilmiy-tadqiqot ishlariga jalb qilinishini kuchaytirish, dars mashg'ulotlari sifatini yuqori darajada ta'minlashhamda ilg'or pedagogik va axborot texnologiyalarni amaliyotga joriy etish, yuqori malakali ilmiy-pedagogik kadrlar salohiyatini ko'tarish, ta'lim ko'rsatkichlari sifatini nazorat qilish tizimini uzluksiz takomillashtirish, ta'limning ishlab chiqarish bilan integratsiyasi darajasini ko'tarish, mehnatga bo'lgan munosabatini tubdan o'zgartirish va ijro intizomiga qat'iy rioya qilishni talab etadi.

“Umumta'lim maktablari ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning dolzarb muammolari va yechimlari” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjumanni maqsadi ilmiy izlanuvchilarning nazariy va amaliy tavsiyalarini, ta'lim jarayoniga xalqaro tajriba va innovatsiyalarni tadbiq etish, taklif va tavsiyalarni umumlashtirish, fanlarni o'qitishda innovatsion-pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy qilish, uzluksiz ta'limdagi mavjud uzviylikni takomillashtirishdan iboratdir.

Hurmatli anjuman ishtirokchilari! Ta'lim tizimidagi innovatsion islohotlarga kreativ yondashuv, milliy ta'lim va uzluksiz malaka oshirishni hamkorlikda tashkil etishda mamlakatimizda ta'lim sohasini rivojlantirish, xalq ta'limi muassasalarini dunyo reytingining yuqori pog'onalarida turadigan ta'lim muassasalari bilan raqobatlasha oladigan ta'lim dargohlariga aylantirish maqsad qilib qo'yilgan. O'ylaymanki, ushbu anjuman ham o'ziga xos tarzda muayyan maqsadlarimizni amalga oshirish, innovatsion yondashuvlar milliy ta'lim tizimini takomillashtirishning zamonaviy tadqiqotlar asosidagi munozaralar bilan boyitishga xizmat qiladi.

Qadrli anjuman ishtirokchilari va aziz mehmonlar!

Shu fursatdan foydalanib, anjumanda ishtirok etayotgan hurmatli professor-o'qituvchilar, ustoz va murabbiylarga, ilmiy konferentsiyaga tashrif buyurganingiz uchun o'z minnatdorchiligimni bildirgan holda, Sizlarga mustahkam sog'lik, ilm-fan yo'lidagi xayrli ishlaringizda omadlar tilayman. Anjumanni o'z nufuzi jihatdan yuqori ilmiy saviyada samarali o'tishiga tilakdoshman.

F.R. Ro'ziqulov
Navoiy viloyati PYMO'MM direktori

Qodirova F.U., Dehqonova M.G'.	Zamonaviy ta'lim tizimida neyrologopedik yondoshuvlarning o'rni	191
Mo'minov S., Alimova G.	Umumta'lim maktablarida inklyuziv ta'lim	194
Джураева П.С.	Жалпы орта білім берунмектептерінде инклюзивті білім беруді ұйымдастыру	199
Qurbonova X.T.	Inklyuziv ta'limda nogiron bolalarni o'qitish	202
Ishmatova O.S., Xusnuddinova Z.	Alohida ehtiyojli boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki nutqini rivojlantirishda yangi metodikalar va ulardan foydalanishning amaliy asoslari	204
Джураева П.С.	Инклюзивті білім беру мәселелері және оны шешу жолдары	211
Usmonova D.T.	Bo'lajak pedagoglarda inklyuziv kompetentlikni rivojlantirishning konseptual asoslari	215
Qurbonova X.T.	Inklyuziv ta'lim sohasida imkoniyati cheklangan bolalarni tarbiyalash	218
Ibadullayeva Sh.N., Bo'ronboyeva Sh.Q.	Imkoniyati cheklangan shaxslar uchun yaratilgan imtiyozlar	220
Қўзиева С.А, Ҳамроева З.	Умумтаълим мактабларида инклюзив таълимни ривожлантириш масалалари	223
Бегманова Г.	Өзбекстан республикасының мектепке дейінгі және бастауыш білім беру жүйесіне инклюзивті білім берудің жаңа технологияларын енгізу және интеграциялау	225
Ibadullayeva Sh.N., Bo'riyeva D.A.	Hozirgi kunda rivojlanib borayotgan surdo pedagogika	228
Кобилова Ш.Х.	Инклюзив таълим муҳитида ўқувчиларни хавфсиз ҳаётга ундаш мотивини ривожлантириш	232
Abdullayeva Yu.M.	Eshitishda kamchiligi bor bolalarni inklyuziv ta'limga jalb etish	235
Ibadullayeva Sh.N., Maxkamova N.B.	Inklyuziv ta'lim: Muammo va yechimlari	240
Qurbonova N.T.	Ta'limda imkoniyati cheklangan bolalarni o'qitish, tarbiyalash	243
Axmadova G.O.	Ta'lim tizimiga inklyuziv ta'lim shaklini joriy etish	246
Азимкулова Ю.А	Инклюзивті тәлім үдерісінде мүгедектігі болған балаларға психологик қызметті ұйымдастыру.	248
Құдайбердиева Б.	Инклюзивті тәлімде қолданылатын инновацион әдістерді таңдау	251
Абдуллаева К.	Инклюзивті тәлім үдерісінде мүгедек балаларды үйірмелерге жұмылдыру	254
Нұржанова П.	Инклюзивті білім беруді оқыту методикасын үйрену	257
Ешова И.	Әртүрлі пәндерді оқытуда мүмкіндігі шектеулі	259

- Медициналық қызметкерлер, әр түрлі маманданған дәрігерлер, диетологтар әр түрлі органикалық немесе қызметтік себептерден болған бой өсуінің тежелуі, көруі немесе естуі нашарлаған, оқуы мен мінез-құлқында проблемалар туындаған жағдайда елеулі көмек көрсете алады.

Жалпы білім беретін мектептердегі инклюзивті үдерісті сүйемелдеу дегеніміз инклюзивті тәжірибені жүзеге асыратын әр түрлі ұйымдардың пәнаралық өзара әрекеттестігінің көпдеңгейлі бір-біріне бағынышты жүйе болып табылады. Білім беру ұйымдарындағы психологиялық -педагогикалық жұмысты кең мағынада қарастыру керек, себебі, міндетті түрде оның адресаты тек балалар ғана емес, педагогтар, ата-аналар және олармен байланысатын басқа да ересектер болады. Сәйкесінше, білім беру ұйымы дамуының спецификалық міндеттеріне байланысты педагогтар мен мамандар жұмысының ортақ мақсаты жасының, білім алу және басқа қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін балалар мен білім беру үдерісінің басқа қатысушыларын психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу жүйесін жасау болып табылады.

Инклюзивті мектептерде психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру – бұл, ең алдымен, даму мүмкіндігі шектеулі балалардың актуалды жағдайы және жақын даму перспективалары тұрғысынан баланың психологиялық-педагогикалық статусын жүйелі түрде қадағалау, балаларды нәтижелі оқыту мен дамыту, нақты бір баланың оқыту, сөйлесу психикалық күйінің проблемаларын шешу үшін әлеуметтік-педагогикалық жағдай жасау. Сонымен қатар, жалпы білім беретін үдерісте даму мүмкіндігі шектеулі балаларды нәтижелі педагогикалық қолдау, оларды қоғамда әлеуметтендіру білім беру үдерісіне қатысушылардың, ең алдымен, мектеп мұғалімдерінің даму мүмкіндігі шектеулі баламен жұмыс істеуге қажетті білім мен құзыреттілік болған жағдайда ғана жүзеге асады.

Жалпы білім беретін үдерісте даму мүмкіндігі шектеулі баланы оқыту мен тәрбиелеу барысында әр түрлі мамандар мен мектеп мұғалімдерінің өзара әрекеттестігінің спецификасы болып білім беру үдерісіне барлық қатысушылардың мұғалім-дефектологтың жетекшілігімен өзара тығыз әрекеттесуі және білім беру, тәрбиелеу мен түзету міндеттерін бірігіп шешу болып табылады.

HOZIRGI KUNDA RIVOJLANIB BORAYOTGAN SURDO PEDAGOGIKA

*Ibadullayeva Sh.N.,
CHDPU o'qituvchisi
Bo'riyeva D.A.,
CHDPU talabasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada siz surdo pedagogikaning rivojlanib borishi, eshitishda nuqsoni bo'lgan shaxslarning ta'lim tarbiyasi, psixologiyasi, ular haqida qabul qilingan yangi qonunlar, bolalarni mehnatga tayyorlash to'g'risida ma'lumotlarga ega bo'lasiz.

Kalit so'zlar: defektologiya, surdo pedagogika, kar, zaif eshituvchi, daktilologiya, brayl, otolaringologiya, akustika, tilshunoslik, logopediya, maxsus pedagogika, psixologiya, fiziologiya.

Surdo pedagogika so'zi lotin tilidan olingan bo'lib "surdus" kar va pedagogika degan ma'noni anglatadi. Demak, surdo pedagogika-defektologiyaning tarmoqlaridan

biri. Kar va zaif eshituvchi bolalarning ta'lim-tarbiyasi, psixologiyasi bilan ishlaydigan soha hisoblanadi. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarning rivojlanish xususiyatlarini o'rganib, maxsus o'quv tarbiya jarayonlarini tuzish tartibini ishlab chiqadi. Bularga o'quv fanlarni o'qitish, talaffuzni o'rgatish, "lab bilan o'qish" mehnatga o'rgatish kabilar kiradi. Fan asoslarini o'rganish bilan zaif eshituvchi bolalarda og'zaki nutq shakllanib boradi. Zaif eshituvchi bolalarga og'zaki nutqni o'rgatishda so'zlar talaffuz qilinadi va nutq organlari harakati kuzatiladi. Shu harakatga qarab zaif eshituvchilar tovush va so'zlarni farqlashga ya'ni "labga qarab o'qishga" o'rganadi. Nutq harakatini takrorlashni o'rgangan zaif eshituvchi gapirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bundan tashqari karlar maxsus o'quv alifbosi-daktilologiyadan foydalanib gapirishlari mumkin. Surdo pedagogika otolarigologiya, akustika, logopediya, maxsus pedagogika, tilshunoslik, psixologiya, fiziologiya kabi sohalar bilan uzviy bog'liq. Surdo pedagogika taraqqiyoti davomida eshitishda nuqsoni bo'lgan shaxslar uchun ta'lim-tarbiya muassasalari tizmi shakllandi. Sobiq ittifoq jumladan, O'zbekiston hududida dastlab karlarning boshlang'ich ta'limni ta'minlovchi muassasalar tashkil topdi, keyinroq – bolalarni maktabgacha tarbiya muassasalari barpo bo'ldi.

50-60-yillarda kar va zaif eshituvchi bolalarga to'liqsiz o'rta va o'rta ma'lumot beruvchi maxsus maktablar tashkil topa boshladi. 80-90-yillardan boshlab surdo pedagogika sohasida har bir o'quvchining qobiliyatlarini rivojlantirishi uchun qulay shart- sharoitlar yaratuvchi differensiyalashgan maxsus muassasalarni tuzishi imkoniyatlari o'rganildi.

Maxsus muassasalarga, hozirgi zamon konsepsiyasida nogiron, jumladan eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar ta'lim tizimiga ma'lumot o'zgarishlar kiritilgan va ularni amalga oshirish ishlari olib borilmoqda. Zamonaviy maxsus ta'lim standartlariga asosan fanlar bo'yicha o'quv dasturlar tuzilib chop etilmoqda. Ularga mos ravishda darslik va o'quv qo'llanmalar tayyorlash ishlari jadal suratlarda olib borilmoqda.

Maktabgacha tarbiya– eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar ijtimoiy tarbiyasi ilk yoshlardan boshlanadi. Maktabgacha tarbiya tizimi davlat, ijtimoiy tusga ega bo'lib, muhim ijtimoiy masalalarni hal qiladi; eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni har tomonlama kamol topshirish; kar va zaif eshituvchi bolalar nuqsoni rivojlanishining oldini olish, korreksiyalash, ularning sog'lig'ini himoyalash va mustahkamlash.

O'rta ta'lim– kar, zaif eshituvchi va kech kar bo'lgan bolalar uchun maxsus umumta'lim maktab- internatlari o'quvchilarning ta'lim tarbiyasini, maktab ta'limini, shuningdek ularning nuqsonli rivojlanishi korreksiyasini amalga oshiradi. Maxsus umumta'lim maktablarida ta'lim tasdiqlangan o'quv rejalari va dasturlari asosida amalga oshiriladi. Sinf va tarbiya guruhlar 10-12 nafardan, murakkab nuqsonli bolalar uchun 5-7 nafardan iborat bo'ladi.

Kasb ta'limi- maxsus o'rta umumta'lim va kasb maktabi kechki maxsus umumta'lim maktabi XIII-XV-sinflarini qamrab oladi; kasb-hunar maktablaridagi maxsus guruhlar. Ushbu muassasalar tizimi eshitishda nuqsoni bo'lganlar uchun o'rta ma'lumot va kasb tayyorgarligini ta'minlaydi.

Oliy ta'lim- eshitishda nuqsoni bo'lgan shaxslar O'zbekiston Respublikasi barcha fuqarolari singari oily o'quv yurtlariga kirish huquqiga egadir. Kar va zaif eshituvchilar barcha kasblarni tanlash huquqiga ega, eshitib nazorat qilish talab etiladigan kasblar bundan mustasno. Oliy o'quv yurtlarida eshitishda nuqsoni bo'lgan shaxslar uchun maxsus guruhlar tashkil etiladi.

Prezidentimizning “O‘zbek imo-ishora tili va Brayan alifbosini rivojlantirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida” gi qaror qabul qilindi. Bu qonunda 2023-yil 1-yanvardan boshlab, talablardan kelib chiqqan holda, umumiy o‘rta ta’lim muassasalarida hamda “ishga marhamat” mono markazlarida o‘zbek imo-ishora tili va brayanl alifbosini o‘rgatish bo‘yicha maxsus o‘quv kurslari tashkil etiladi;

- maxsus o‘quv kurslarida ko‘rish, eshitish va nutqida nuqsoni bo‘lgan shaxslar hamda ushbu toifadagi voyaga yetmagan bolalarning ota-onalari yoki ularning o‘rnini bosuvchi shaxslar – bepul, qolgan shaxslar – pullik asosda o‘qitiladi

- 2023- yil 1- yanvardan boshlab:

- davlat telekanallarida haftalik efir vaqtining kamida besh foiz hajmdagi ko‘rsatuvlar surdo tarjima, yashirin suhbatlar yoki “yuguruvchi satrlar” bilan nomoyish etiladi;

- davlat OTM larining magistratura mutaxassisliklariga hamda oily ta’limdan keyingi ta’lim ixtisosliklariga o‘qishga qabul qilishda ko‘rish, eshitish va nutqida nuqsoni bo‘lgan shaxslar tomonidan xorijiy yilni bilish bo‘yicha milliy yoki unga tenglashtirilgan xalqaro sertifikatni taqdim etish talab etilmaydi;

- OTM ga kirish imtihonlarida qatnashayotgan eshitish va nutqida nuqsoni bo‘lgan abituriyentlar majburiy tartibda surdo tarjimon xizmatlari bilan ta’minlanadi;

- 2024/2025- o‘quv yilidan boshlab kar va zaif eshituvchi bolalar uchun ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalarining o‘qituvchi lavozimiga faqat dars qo‘yiladigan imo-ishora tilini biladigan pedagog kadrlar ishga qabul qilinadi;

Surdo pedagogikani rivojlantirish maqsadida 2022/2023- o‘quv yillarida Chirchiq davlat Pedagogika universitetida ilk marotaba Surdo pedagogika yo‘nalishi ochildi. Bu yo‘nalish bo‘yicha 50 ta kvota ta’sis etilib shulardan 20 o‘rin davlat granti uchun ajratildi. Shuning o‘zi ham mamlakatimizda surdo pedagogika sohasining rivojlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sh.N.Ibadullayeva. Zaif eshituvchi bolalarni nutqiy jihatdan tayyorlash oliyatining ahamiyati Uzbek Scholar Journal Volume- 10, Nov., 2022 www.uzbekscholar.com 205-208

2. Sh.N.Ibadullayeva.Yorqulova Risolat Otabek qizi Eshboboyeva Iroda A’zamjon qizi Logopediya yo‘nalishi talabasi Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti Otaxonova Sumbula Xudayor qizi Boshlang’ich ta’lim yo‘nalishi talabasi Eshitishida Nuqsoni Bo‘lgan Shaxslarning Muloqoti Uchun Qilinayotgan Ishlar Amalda.PERIODICA. Journal of modern Philosophy, Social Sciences and Humanitiess.ISSN NO:2720-4030 Volume 12, November, 2022 227-229.

3. Sh.N.Ibadullayeva. . Yorqulova Risolat Otabek qizi Eshboboyeva Iroda A'zamjon qizi Logopediya yo'nalishi talabasi Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti Otaxonova Sumbula Xudayor qizi Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabasi Alohida yordamga muhtoj bolalar ota-onalarini psixologik va pedagogik jihatdan qo'llab quvvatlash. Galaxy international interdisciplinary research journal (giirj) issn (e): 2347-6915 Vol. 10, Issue 11, Nov. (2022)739-742.
4. Sh.N.Ibadullayeva Pedagogika desantura-ta'lim klasteri asosida inklyuziv ta'lim samaradorligini oshirishning innavotsiyon mexanizmi sifatida Муғаллим ҳам узлуксиз билимлендирий илмий-методикалик журнал № 6/3. Nukus 2022y.47,51.
5. Sh.N.Ibadullayeva Sh.F.Xabibullayeva R.S.Otajonova "O'zbekistonda inkluyziv ta'lim" *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 1 154,157.
- Sh.N.Ibadullayeva O'.Y.Axmadaliyeva "PEDAGOGIK DESANTURA" *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 1 151,153.
6. Sh.N.Ibadullayeva M.O'.Nuriddinova inklyuziv ta'limning mohiyati *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 1 161,164.
7. Sh.N.Ibadullayeva S.E.Boqiyeva "Har kim o'z tili bilan tirik" *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 1 190,192.
8. Sh.N.Ibadullayeva, B.J.Bekchanova Bag'rikenglik, tenglik, integratsiya –"oq qamish" chellenchida *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 2 618,621.
10. Sh.N.Ibadullayeva S.J.Muvassarova MENDAN KEYINGI 1000 QADAM SENIKI *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 2 621,624.
11. Monografiya. Sh.N.Ibadullayeva. "Ta'lim klasteri asosida inklyuziv ta'lim samaradorligini oshirish", <https://novateurpublication.com/index.php/np/catalog/book/158>
12. Pulatova, D. A. (2022). THE USE OF ICT IN CLASSES ON THE DEVELOPMENT OF AUDIO PERCEPTION AND FORMATION OF PRONUNCIATION IN CHILDREN WITH HEARING IMPAIRMENTS. IJODKOR O'QITUVCHI, 2(19), 441-445.
13. Pulatova, D. A. ESHITISHDA NUQSONI BO'LGAN BOLALARNING O'QUV FAOLIYATIGA MOTIVATSIYASINI OSHIRISHDA AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI IMKONIYATLARIDAN FOYDALANISH. ЭКОНОМИКА, 514-517.
14. Usmanovna, Q. F., Azamkulovna, P. D., & Maxkamovna, M. D. (2022). INKLYUZIV TA'LIMDA KADRLAR MASALASI. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 2(14), 834-842.
15. Azamkulovna, P. D. (2022). BO'LAJAK O'QITUVCHI-DEFEKTOLOGLARGA ILMIY-TADQIQOT FAOLIYATINI OLIB BORISHNI O'RGATISH KASBIY FAOLIYATGA TAYYORGARLIK KO'RISH OMILI SIFATIDA. ScientificImpulse, 1(5), 413-418.

**“TA'LIM TIZIMIDA YANGI METODIKALAR VA ULARDAN
FOYDALANISHNING AMALIY ASOSLARI” MAVZUSIDAGI**

**RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA
MATERIALLARI**

2023 yil 25 aprel.

Texnik muharrir:

JalilovD.J.

«Qo'ldovli yangi obod» x/k matbaa bo'limida chop etildi.
Adadi 100 nusxa. Buyurtma №30. hajmi 366 bet. Format A5. 2023 yil.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАКТАБГАЧА ВА МАКТАБ
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ**

**НАВОИЙ ВИЛОЯТИ ПЕДАГОГЛАРНИ ЯНГИ МЕТОДИКАЛАРГА
ЎРГАТИШ МИЛЛИЙ МАРКАЗИ
“МАКТАБГАЧА, БОШЛАНҒИЧ ВА МАХСУС ТАЪЛИМ
МЕТОДИКАЛАРИ” КАФЕДРАСИ
“ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ЯНГИ МЕТОДИКАЛАР ВА УЛАРДАН
ФЙДАЛАНИШНИНГ АМАЛИЙ АСОСЛАРИ”
РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАНИ
АХБОРОТ ХАТИ**

Навоий вилояти педагогларни янги методикаларга ўргатиш миллий марказида “Таълим тизимида янги методикалар ва улардан фойдаланишнинг амалий асослари” республика илмий-амалий анжумани ўтказилади.

Анжуманнинг расмий тиллари: ўзбек, рус, инглиз ва қozoқ тиллари.

Анжуман ташкилотчилари: Навоий вилояти педагогларни янги методикаларга ўргатиш миллий маркази.

Анжуманни ўтказиш жойи ва муддати: Навоий вилояти педагогларни янги методикаларга ўргатиш миллий маркази, 2023 йил 21 апрел.

Анжуман ишининг йўналишлари:

1-шўба: Мактабгача ва бошланғич таълимда инновацион технологиялардан самарали фойдаланиш асослари.

2- шўба: Табиий фанларни ўқитишда инновацион технологияларнинг ўрни ва аҳамияти.

3- шўба: Таълим жараёнига педагогик технологияларни тадбиқ этишда психологик ёндашув.

4- шўба: Мактабларда инклюзив таълимни ривожлантириш.

5- шўба: Таълим жараёнига янги методикаларни жорий этишда ахборот технологияларидан самарали фойдаланиш.

Республика илмий-амалий анжуманида иштирок этувчиларнинг илмий ва илмий-услубий мақолалари қуйидаги талаблар асосида қабул қилинади:

1.Мақолалар тўлиқ 3 ва ундан юқори бет ҳажмда (шу жумладан формулалар, жадваллар, расмлар, фойдаланилган адабиётлар рўйхати ва ҳ.к.), электрон вариантда “MS Word” редакторида, “Times New Roman” шрифтида, 1,5 интервалда, Ф-4 форматида варақнинг чап томонидан 3 см, юқори ва пастидан 2 см, ўнг томонидан 1,5 см жой қолдирилган ҳолда расмийлаштирилиши ва мукаммал таҳрир этилган бўлиши шарт.

2.Мавзу бош ҳарфлар билан ўртага, бир сатрдан сўнг муаллифнинг исми ва фамилияси, кейинги сатрда муаллифнинг илмий даражаси, унвони, доимий иш жойи ва лавозими кўрсатилади.

3.Илмий мақоланинг файли номи, муаллифнинг фамилияси ва иш жойи билан қўйилсин.

4.Анжуман иштирокчиларининг белгиланган талабларга мос мақолалари асосида тўплам тайёрланади.

5. Интернетда мавжуд манба ва журналлардан кўчирилган мақола ва тезислар қабул қилинмайди. Таклиф этилаётган мақола ва тезислар анжуман мавзуси доирасида бўлиши шарт ҳамда тадқиқотда долзарб муаммо ва унинг ечими батафсил баён этилиши зарур.

6.Белгиланган талабларга жавоб бермаган мақолалар анжуман материаллари тўпламига киритилмайди. Мақолада баён этилган маълумотлар, унинг илмий-назарий асосланганлиги ва услубий ёндашувлари бўйича муаллиф масъулдир.

Анжуманга тегишли материаллар 2023 йил 15 апрелгача қабул қилинади.

Анжуманда иштирок этишни хоҳловчилар мақолаларни қуйидаги манзил ва телерам номерига 2023 йил 15 апрелгача юборишлари сўралади:

Анжуманга келган мақолалар бенул чиқарилади ва сертификат билан тақдирланади, Анжуман тўплами электрон кўринишда тақдим этилади.

Кармана шаҳри, Тошкент кўчаси, 41^А-уй.

Телефон: +998 91 333 16 18, +998 91 339 01 76.

Телеграм: +998 91 333 16 18, +998 91 339 01 76.